Άγιος Ανανίας ο Ιερομάρτυρας Μητροπολίτης Λακεδαιμονίας

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/1315/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 18/10/2022 11:55:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 08/10/2026 10:03:52

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 15 Απριλίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 18/10/2022 11:55:00 μμ

Βιογραφία

Ο Άγιος ιερομάρτυς Ανανίας γεννήθηκε κατά τις αρχές του 18ου αιώνα μ.Χ. από ευγενείς και εύπορους γονείς. Ο πατέρας του, Θεοφίλης, ήταν συγγενής των Λαμπαρδαίων και η μητέρα του, θυγατέρα του εκ Βυζικίου της Γορτυνίας, Συντύχου.

Ο Άγιος σπούδασε στη σχολή της Δημητσάνης και αργότερα αναδείχθηκε Επίσκοπος της πατρίδος του. Τον Φεβρουάριο του έτους 1750 μ.Χ. προήχθη σε Μητροπολίτη Λακεδαιμονίας και συνέγραψε, το 1755 μ.Χ., ειδική πραγματεία περί Σπάρτης και των Μητροπολιτών αυτής.

Διακρινόταν για την παιδεία, τις υψηλές γνώσεις, το σταθερό και ακλόνητο του εκκλησιαστικού χαρακτήρα, για την αγαθότητα και φιλανθρωπία του. Στους μεν Έλληνες προξενούσε απαραδειγμάτιστο σέβας, στους δε Τούρκους τρόμο και έκπληξη. Γι' αυτό και αναδείχθηκε πρόεδρος όλων των προεστώτων του Μοριά, έχοντας συναδέλφους τον Γιαννάκη Κρεββατά, τον Παν. Ζαΐμη και τον Παν. Μπενάκη. Όλοι τους ενίσχυαν το εθνικό στοιχείο και υπεράσπιζαν τους κατά τόπους αρματολούς.

Κατά τον ιστορικό Μιχαήλ Οικονόμου, ο Άγιος Ανανίας όταν προάχθηκε σε Μητροπολίτη, διατήρησε και την Επισκοπή Δημητσάνης και αυτήν της Μεθώνης, στην οποία εξελέγη Επίσκοπος ο συγγενής του Άνθιμος Καράκαλος και αναδείχθηκε φιλελεύθερος, μεγαλεπήβολος και τολμηρός.

Κατά την άνοιξη, το καλοκαίρι και μέρος του φθινοπώρου διέμενε στη Δημητσάνα, όπου έχτισε υδραγωγείο, παγίωσε τους ετήσιους φόρους της περίφημης σχολής της μονής Φιλοσόφου και ανοικοδόμησε στο Μιστρά, μεγαλοπρεπή Μητρόπολη.

Όμως η ισχύς του Αγίου ήταν πέρα των ορίων της Πελοποννήσου, διότι είχε ισχυρούς δεσμούς με τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, κατείχε δε τότε τον οικουμενικό θρόνο ο εκ Δημητσάνης Πατριάρχης Κύριλλος Ε' ο Καράκαλος, φιλορώσος και εχθρός των Λατίνων. Όταν ο Πατριάρχης Κύριλλος ο Ε' εξορίσθηκε, ήλθε από το Σινά στη Δημητσάνα και εκεί με τον Άγιο Ανανία ευαγγελιζόταν την απελευθέρωση του Γένους και ίδρυε σχολεία.

Κατά το έτος 1762 μ.Χ. ο Άγιος απεστάλη στην Κωνσταντινούπολη, για να παραστεί στον μέγα βεζίρη και να περιγράψει τις συμφορές της Πελοποννήσου. Έτσι κατόρθωσε να διατηρηθεί ο τότε Μώρα - Βαλεσής ως προστάτης των Χριστιανών. Ο διάδοχος όμως εκείνου, ο Χαμουζή πασάς, αφού κάλεσε στην Τρίπολη τους τρεις προεστούς και συνεργάτες του Αγίου, τους αποκεφάλισε. Σεβάστηκε μόνο τον Άγιο, που ήταν πανίσχυρος. Εκείνη την περίοδο με πρωτοβουλία του Αγίου χτίστηκε και μεγάλο κτήριο για την σχολή της Δημητσάνης, στο οποίο διέμεναν οι άποροι μαθητές που συνέρρεαν εκεί από όλη την Πελοπόννησο.

Τότε άρχισαν να κατέρχονται στην Ελλάδα οι απόστολοι της Μεγάλης Αικατερίνης και μάλιστα ο φίλος του Ορλώφ Παπάζωλης, ο οποίος το έτος 1766 μ.Χ. ήλθε και στη Μάνη με σκοπό να εξεγείρει πρώτη την Πελοπόννησο. Στην περίφημη συνέλευση, που έγινε στην Καλαμάτα, κλήθηκε από τους πρώτους και ο Άγιος Ανανίας. Με την ευλογία του καταρτίσθηκε το λεγόμενο «συνυποσχετικόν» των Πελοποννησίων, το οποίο μετέφερε στην αυτοκράτειρα ο Παπάζωλης.

Ο Άγιος Ανανίας, μετά από αυτά, συνεννοήθηκε με τους καπεταναίους και αρματολούς της Πελοποννήσου και της Μάνης, καθώς και με τους προύχοντες και Αρχιερείς των επαρχιών και των τριών νησιών Ύδρας, Σπετσών και Ψαρών, για την απελευθέρωση της πατρίδος. Με φροντίδα δε και δαπάνη του Αγίου ιδρύθηκαν στη Δημητσάνα και δύο πυριτιδόμυλοι.

Η κίνηση αυτή προδόθηκε στον Μώρα - Βαλεσή, στον οποίον καταγγέλθηκε ότι ο Άγιος συμμαχεί με τη Ρωσία για την ανατροπή της Τουρκίας. Πολλοί πρότειναν τότε στον Άγιο την ένοπλη αντίσταση, αλλά αυτός αντιπρότεινε να πέσει μόνο ο ίδιος θύμα, για να μην καταλάβουν οι Τούρκοι το σχεδιαζόμενο κίνημα. Κοινώνησε των Αχράντων Μυστηρίων και αμέσως δέχθηκε τους στρατιώτες, οι οποίοι τον συνέλαβαν. Ο Άγιος Ανανίας γονάτισε και με απίστευτη προθυμία κάλεσε τον δήμιο να τον πλήξει. Το αίμα που αναπήδησε από την πληγωμένη καρδιά του έχρισε την παραστάδα της μικρής προς δυσμάς θύρας της Μητροπόλεως Μιστρά.

Οι Τούρκοι έσυραν κατόπιν το τίμιο λείψανο του Ιερομάρτυρα στους δρόμους και το άφησαν επί τρεις ημέρες άταφο. Μόλις οι Τούρκοι έφυγαν, οι Χριστιανοί το περισυνέλεξαν και το ενταφίασαν με μεγαλοπρέπεια.

Ο μαρτυρικός θάνατος του Αγίου Ανανία, ενέπνευσε και δημοτικό τραγούδι, υπήρξε μεγάλη συμφορά και θρηνήθηκε από τον λαό.

Ο Δημητσανίτης ιστορικός και λαογράφος Τάκης Κανδηλώρος (1874 - 1934 μ.Χ.), διέσωσε το δημοτικό τραγούδι το οποίο αναφέρεται στο τέλος του Μητροπολίτη:

Εκεί πέρα κι αντίπερα

κι απόξω από τη χώρα

εκεί καθόταν μια ξανθή

ξανθή και μαυρομάτα.

Γύρους γυρίζει τα φλωριά,

γύρους μαργαριτάρια.

-Για βγάλτα Βγενικούλα μου,

τα έρμα, τα τρισέρμα,

τι έκοψαν τον κυρ-Ανανία,

και τον Μητροπολίτη....

Στις 14 Ιουνίου 2022 μ.Χ. το Οικουμενικό Πατριαρχείο τον κατέτατξε στο Αγιολόγιο της Εκκλησίας. Ολόκληρο το ανακοινωθέν είναι το εξής:

«Συνῆλθε σήμερον, 14ην τ.μ. Ἰουνίου 2022, ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος εἰς τήν τακτικήν συνεδρίαν αὐτῆς, ὑπό τήν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καθ᾽ ἥν:

α) εὐμενεῖ εἰσηγήσει Αὐτῆς ἐξέλεξε παμψηφεί τόν Μ. Ἀρχιδιάκονον κ. Παΐσιον, Ἐπίσκοπον Βοηθόν παρ᾽ Αὐτῇ ὑπό τόν ψιλόν τίτλον Ξανθουπόλεως, μέλλοντα ἵνα διακονήσῃ ὡς Ὑπεύθυνος ἐν τῇ Ἱερᾷ Πατριαρχικῇ καί Σταυροπηγιακῇ Μονῇ Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ. Ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία αὐτοῦ θά τελεσθῇ, σύν Θεῷ, τήν Κυριακήν 3ην Ἰουλίου 2022, ὑπό τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καί ἑτέρων ἁγίων Ἀρχιερέων, ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, καί

β) κατόπιν σχετικῶν ἐκθέσεων τῆς Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς, κατέταξεν εἰς τό Ἁγιολόγιον τῆς κατ᾽ Ἀνατολάς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τόν νέον Ἱερομάρτυρα Ἀνανίαν, Ἀρχιεπίσκοπον Λακεδαιμονίας, καί τόν μακαριστόν Ἱερομόναχον Βησσαρίωνα (Κορκολιάκον), ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγάθωνος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου»

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Άγιος Ανανίας ο Ιερομάρτυρας
Μητροπολίτης Λακεδαιμονίας

Άγιος Ανανίας ο Ιερομάρτυρας
Μητροπολίτης Λακεδαιμονίας

Οπτικοακουστικό Υλικό

Η προτομή του μητροπολίτη Λακεδαιμονίας Ανανία στη Σπάρτη

Παραπομπές

1. Οικουμενικόν Πατριαρχείον
2. ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET
3. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος
4. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ONLINE